

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu
nařízení vlády o stanovení některých podmínek poskytování zvláštní podpory
zemědělcům

I. Úvod:

Cílem a nosnou myšlenkou celého návrhu nařízení vlády je snaha definovat specifické podmínky pro poskytování zvláštní podpory zemědělcům na:

- Brambory pro výrobu škrobu
- Chmel
- Tele masného typu
- Bahnice případně kozy, pasené na travních porostech
- Krávy chované v systému s tržní produkcí.

Tento návrh logicky navazuje na nařízení vlády č.87/2010 Sb. o stanovení některých podmínek pro poskytování plateb na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka. Návrh rozšiřuje systém podpory i na ostatní oblasti výše uvedené. Podpora plyne (mimo jiné) z nařízení Rady (ES) č. 73/2009 a jejím garantem (orgánem odpovědným za administraci) je SZIF. Česká republika bude alokovat 3,5% vnitrostátního stropu pro rok 2013, který je stanoven na 31 825 955 EUR. Tyto prostředky budou zajištěny snížením ročního finančního rámce pro Jednotnou platbu na plochu zemědělské půdy na daný kalendářní rok. Je tedy logicky vidět, že se jedná o pokus o narovnání stavu z minulosti směrem k efektivnějšímu využívání půdy (pouhé sekání vs. pasení)

II. Připomínky a návrhy změn:

Komise uplatňuje následující připomínky ke zdůvodnění rozpracovaném v Závěrečné zprávě RIA, jedná se však pouze o doporučující připomínky. K normativnímu textu připomínky neuplatňuje.

Návrh předložený Ministerstvem zemědělství je zpracován velice kvalitně a podrobně. Navíc problematika se zdá být vcelku jasná a zároveň financovaná mimo státní rozpočet z fondů EU. Čemuž odpovídá i relativně nižší počet připomínek v meziresortním řízení. Ale i přesto lze návrhu vytknout mírné nedostatky. Tím stěžejním je chybějící popis rozhodovací procesu - proč právě výše uvedené subsektory jsou těmi nejcitlivějšími a „správnými“ pro Českou republiku? Lze ocenit, že se podpora rozšířila z oblasti krav i na další sektory a zároveň je pochopitelné, že

pro Českou republiku stěžejní chov vepřů, kuřecí drůbeže či řepy byl z této podpory Radou (ES) vyňat (resp. nebyl vůbec členským zemím nabídnut). V Důvodové zprávě je uvedeno 14 tis. postižených zemědělských subjektů, jejichž struktura a analýza citlivost na podporu této RIA nepochybně chybí. Zároveň by bylo vhodné provést identifikaci klíčových hráčů sektoru, tak aby bylo vidět, zda návrh někoho výrazně neupřednostňuje, aniž by k tomu byl pádný důvod. Logicky bychom v textu hledali i přesah dopadů do oblasti konkurenceschopnosti a tedy provedení srovnání s naší evropskou konkurencí, jak k podpoře přistoupili Poláci, Slováci či ostatní země. Nepochybně by bylo dobré provést i analýzu příspěvků vyspělejších zemí EU ze státních rozpočtů, která by osvětlila aktuální problematiku v celé své šíři, nikoliv pouze na jedné vybrané podpoře. Návaznost na Finanční perspektivu 2014-2020 a novou evropskou zemědělskou politiku by minimálně ve fázi úvahy a směru vývoje textu neuškodila – zejména zjištění, zda tato podpora nejde úplně mimo budoucí směřování EU.

Varianta nulová

Lze ocenit, že do RIA byla zařazena i varianta nulová. Tato se správně odkazuje na výrazný pokles konkurenceschopnosti těchto subsektorů a českého zemědělství obecně, pokud by k platbám nedošlo. Propadnutí evropských peněz v textu není přímo uvedeno, ale je decentně naznačeno. Tato varianta je tímto vyloučena.

Varianta 2 – příprava nařízení

V realizační variantě jsou správně popsány jednotlivé oblasti a popis faktu, jak by měla podpora vypadat. V rámci této „zjednodušené“ problematiky lze brát tento popis jako postačující a zadání splňující.

Posouzení alternativních možností zde není potřebné.

V kapitole 3 – **Vyhodnocení nákladů** – je však nedostatků více. Již první odstavec působí dojmem neřízeného utrácení, nikoliv podporou konkurenceschopnosti. V přehledné tabulce jsou sice procentně rozděleny subsektory na dvě desetinná místa, není však uveden důvod, proč je toto rozdělení právě takové. Tímto se opět vracíme k logické nutnosti poskytnout přesné výpočty a úsudky, které vedly k právě takovému rozdělení peněz. Gestor by měl nepochybně také v dokumentu proklamovat, že tato forma rozdělení podpory s sebou nenese extrémně vysokou administrativní náročnost.

Této pasáži by jistě prospěla i věta (odstavec) o tvorbě pracovních míst, či alespoň kolik pracovních míst tato podpora udrží. Totéž platí o očekávaném dopadu na spotřebitele, koncového zákazníka.

K Závěrečné zprávě o hodnocení dopadů regulace je dodána i tzv. **Zvláštní část**, které dovysvětluje některé paragrafy Návrhu nařízení do větší hloubky a tím pádem poskytuje zevrubnější pohled na problematiku. Což je nepochybně vhodné, zejména v §7, kde je vysvětlen rozpor případné kumulace plateb mezi podporou krav chovaných pro mléko, maso či reprodukci.

III. Závěr:

Návrh je zpracován velice kvalitně a připomínky komise jsou spíše dílčího charakteru a směřují k rozpracování samotného zdůvodnění, především co se týče stěžejního problému, kterým je otázka výběru citlivých sektorů. V tomto ohledu se doporučuje text Závěrečné zprávy RIA dopracovat a lépe vysvětlit, proč právě tyto subsektory dostaly přesně kvantifikovanou podporu.

S vědomím faktu, že lhůta před termínem nabytí účinnosti (1.3. 2012) je velmi krátká, netrvá komise na dopracování materiálu před jeho předložením Vládě ČR k rozhodnutí. Toto rozpracování bude ale komise očekávat i v případě obdobných návrhů, které resort ministerstva zemědělství bude do budoucna předkládat. Současně komise uplatňuje požadavek, aby obdobné návrhy byly do komisí LRV předkládány s dostatečným předstihem před navrhovanou účinností, která umožní nejen dostatečný prostor pro prostudování návrhů, ale v případě identifikovaných nedostatků i prostor pro jejich odstranění předkladatelem před samotným předložením návrhu k rozhodnutí Vládě ČR.

Vypracoval:

Jan Procházka

Zpravodaj

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., v.r.
předseda komise